

RODA DE PREMSA

**Dijous 11 de juny, 10:30 h.
seu del Consell Comarcal del Baix Llobregat**

**Presentació de la campanya 2009
contra el mosquit tigre al Baix Llobregat**

a càrrec de:

- **Rosa Boladeras, presidenta del Consell Comarcal del Baix Llobregat**
- **Roger Eritja, doctor en Biologia, tècnic del Servei de Control de Mosquits del Baix Llobregat**

La campanya contra el mosquit tigre incrementa el seu pressupost en més d'un 20%

736 mil euros destinats al control de mosquits a la comarca del Baix aquest 2009

El Servei de Control de Mosquits compta amb una dotació de 27 persones i 17 vehicles

El pressupost del Servei de Control de Mosquits per al 2009 s'ha vist incrementat en un 20,94% respecte de l'any anterior. Considerant els dos darrers anys, l'increment pressupostari ha estat del 42,74%. Així mateix, la dotació de personal del Servei ha passat de les 12 persones de mitjana del període 1992-2004, a 20 l'any passat, i 27 persones enguany. El parc mòbil, estabilitzat anteriorment en 6 unitats, ha anat augmentant en els darrers cinc anys fins l'actual nombre de 17.

Aquest 2009 el Servei de Control de Mosquits compta amb una dotació pressupostària de 736.440 euros, dels quals, 192.115 euros, un 26%, són aportats pels 19 ajuntaments que tenen conveni subscrit amb el Consell Comarcal del Baix Llobregat. Els municipis de Gavà, Viladecans, el Prat i Castelldefels són els que realitzen una aportació econòmica més important, atesa la intensa actuació contra el mosquit tigre que es portarà a terme en aquesta zona de la comarca.

Aquest augment de recursos econòmics, humans i materials que ha experimentat el Servei de Control de Mosquits del Baix Llobregat tenen per objecte la lluita contra el mosquit tigre, present a gairebé tots els municipis de la comarca i que causa un elevat malestar entre la població per la seva dolorosa picada.

2007	2008	inc.	2009	inc.
515.924 €	608.919 €	18,02%	736.440 €	20,94%

Comparació pressupost del Servei de Control de Mosquits (2007-2009)

Un 80% dels mosquits es genera en finques particulars

Es tractaran uns 52.000 embornals a la via pública

El 80% dels punts amb aigua on es troben les larves de mosquit es localitzen en finques particulars, el 20% restant es genera a l'àmbit públic, bàsicament en embornals. És per això que la campanya contra el mosquit tigre se centra en dos eixos, el tècnic per al control de l'àmbit públic, i l'informatiu per l'ajuda als ciutadans.

Actuacions tècniques en indrets públics

Tractaments contra les larves amb productes biològics d'activitat residual, incloent cartografiat dels embornals:

Any 2007 i anteriors, prop de 7.000 embornals tractats

Any 2008, tractament larvicida en 15.900 embornals

Any 2009, es preveu que se'n faci uns 52.000, equivalents a 780 quilòmetres de carrers.

Tractaments contra els mosquits adults (popularment, 'fumigacions'). Es mantenen al mínim imprescindible per tòxiques, incòmodes i poc persistents, però són sovint necessàries, recordem que a l'àmbit públic: parcs, jardins, cementiris, escoles.

2007: Dos tractaments realitzats

2008: Realitzats 6 tractaments adulticides a gran escala: quatre cementiris, un parc, una zona d'horts urbans. Els municipis foren Castelldefels, l'Hospitalet, Sant Boi i Molins de Rei.

2009: Ja se n'ha realitzat 4 en aquest moment, tots ells en cementiris, i la previsió raonable és d'una trentena llarga.

Servei d'inspecció a domicili. Per a particulars i empreses: sota petició, i sense càrrec, un tècnic especialista visita la zona, es busquen punts de cria i solucions. El personal necessari per cobrir aquest servei era de dues persones el 2007, quatre el 2008 i cinc el 2009. És una activitat complexa i costosa que dona bons resultats: el 2008, es trobaren larves de mosquit tigre en vora del 39% de les visites a domicili.

Any 2005 i anteriors: mitjana de 63 expedients per any

Any 2006: 154 denúncies

Any 2007: 267 denúncies

Any 2008: 752 denúncies

Any 2009: 2.100 denúncies probables, segons projecció feta a partir de dades d'abril i maig.

La informació al ciutadà, l'arma més eficaç

Impressió de materials informatius. Existeixen 4 models diferents de díptics: model general, especial per bustiatge, díptic per parabrises, i model específic de primavera que s'acaba d'estrenar (mostres facilitades als assistents).

Any 2008: Impresos i distribuïts 54.900 díptics

Any 2009: 183.000 exemplars

Agents cívics porta a porta

Els materials són pensats per ser lliurats en persona, per tal de possibilitar la comunicació, ja que distribuir impresos és menys efectiu. Per tant, es formen agents cívics municipals: enguany al Servei es realitzen un total de 6 actes de formació per agents cívics, treballadors municipals de carrer, metges i farmacèutics, amb un total de vora de 220 places ocupades.

Taller d'activitats per les escoles sobre el mosquit tigre, enllestit el 2009 i en fase de proves el setembre 2009 en 25 centres escolars, amb 750 infants. Tindrà una gran utilitat, considerant la receptivitat de la població escolar. Pensat per nens i nenes de cinquè de primària, veuran un DVD de 5', rebran un equip de mostreig cadascun i podran buscar larves de mosquit tigre als seus domicilis o barris, que després es posaran en comú al Centre i es trametran al Servei de Control de Mosquits. Es planteja que en la primavera de 2010 puguin realitzar aquesta activitat més de 150 CEIPs del Baix Llobregat, totalitzant 9.000 alumnes.

Informació a internet A través de la pàgina web www.mosquitigre.cat, la més completa en aquest àmbit a Catalunya i que conté un formulari de contacte, a més de tots els documents tècnics i informació generats pel Servei. El 2009 es preveu una mitjana de 310 visites al dia.

Any 2007: 63 consultes per formulari

Any 2008: 116 consultes

Previsió any 2009: projecció de 384 consultes

Un Servei amb 25 anys d'història

El Servei de Control de Mosquits (SCM) va ser creat el 1983 per la Corporació Metropolitana de Barcelona. El 1989 va ser transferit per Llei del Parlament de Catalunya al Consell Comarcal del Baix Llobregat el 1989, on ha crescut des d'aleshores.

Els impulsors del projecte foren Sant Boi de Llobregat, El Prat de Llobregat, Viladecans, Gavà i Castelldefels més l'Aeroport de Barcelona, en resposta a un problema supramunicipal de mosquits que no podia resoldre cap territori per separat. La convergència de voluntats en la Corporació Metropolitana i l'ajuda de la Universitat permeteren de crear una organització eficaç, respectuosa amb el medi, innovadora i flexible que l'any 2008 va assolir el seu 25è aniversari: el Servei de Control de Mosquits (SCM).

Actualment el Servei presta les seves funcions sota un Conveni específic, a un total de 20 entitats (18 municipis del Baix Llobregat, més l'Hospitalet de Llobregat i AENA): Sant Boi de Llobregat, El Prat de Llobregat, Viladecans, Gavà, Castelldefels, L'Hospitalet de Llobregat, Begues, Cornellà de Llobregat, Vallirana, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern, Esplugues de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Molins de Rei, El Papiol, Pallejà, Sant Andreu de la Barca, Martorell, Santa Coloma de Cervelló, i AENA (per l'Aeroport de Barcelona). En aquest territori, el Servei de Control de Mosquits dóna servei a 959.000 habitants, més els milions de passatgers anuals de l'aeroport de Barcelona-El Prat.

El Servei compta amb una plantilla fixa d'11 persones entre directors tècnics, prospectors, aplicadors de plaguicides i personal administratiu. S'hi afegeix un nombre variable de treballadors de temporada (pel 2009 sis prospectors, nou aplicadors i una persona auxiliar administrativa, fins un total de 27). El SCM està co-dirigit per dos biòlegs especialitzats que compten amb l'àmplia experiència d'haver-lo desenvolupat des dels seus inicis.

El parc mòbil actual del Servei és de 17 vehicles, incloent-hi de pesants equipats amb sistemes de dispersió d'insecticides, més automòbils tot-terreny lleugers, furgonetes, automòbils compactes, i 2 Quads. Les dependències tècniques estan situades a la masia de Can Comas, al Prat de Llobregat, on es disposa de laboratori, taller, garatge, insectari, així com espai administratiu i de representació.

El Servei participa en nombroses iniciatives i xarxes científiques i tècniques, havent assistit a més de 30 congressos internacionals, dels quals n'ha organitzat quatre; els seus tècnics han signat una quarantena de publicacions científiques i tècniques. S'hi han desenvolupat una vintena de

projectes de recerca que han originat, entre d'altres, dues Tesis doctorals i una Tesi de Llicenciatura.

Metodologia de treball

El SCM, per la seva naturalesa de servei públic interterritorial, no realitza actuacions comparables amb les prestades per les empreses del sector: mentre que aquestes normalment realitzen un control esporàdic i molt puntual contra els mosquits adults voladors, el SCM actua sobre les larves en l'aigua, de forma contínua i a tot el seu àmbit geogràfic. En un territori molt ampli, es verifiquen setmanalment totes les masses d'aigua i allà on es troben larves de mosquit, s'apliquen plaguicides biològics eficaços i inofensius per la resta de l'ecosistema; així, els mosquits no arriben a néixer i s'assoleix una eficàcia molt elevada sense aplicacions tòxiques a l'atmosfera. La contrapartida és la necessitat de coneixement del medi hidràulic, i la inspecció contínua de tots els hipotètics punts de cria de mosquits.

Paral·lelament, el Servei realitza controls setmanals de la població de mosquits voladors en el Baix Llobregat mitjançant trapes adients, per tal de detectar possibles anomalies o canvis en les espècies presents. Totes les actuacions són realitzades per personal i mitjans propis, així com recerca de millores tècniques, i col·laboracions científiques.

Al Baix Llobregat s'han trobat vora de 19 espècies de mosquits. Però entre elles, les més molestes i les que provocaren la creació del Servei de Control de Mosquits el 1983 foren bàsicament dues:

* *Culex pipiens*, el mosquit comú, omnipresent i propi de la majoria de les masses d'aigua (especialment si és contaminada), d'activitat picadora nocturna i entrada als domicilis.

* *Ochlerotatus caspius* (també anomenat *Aedes caspius*), les larves són pròpies de zones de maresma, especialment a Viladecans, el Prat de Llobregat i l'Aeroport. Apareix després d'inundacions als aiguamolls, normalment produïdes per pluges. Mosquit molt agressiu, pica tant de dia com de nit, i normalment no penetra a les cases.

Durant els 25 anys d'existència del SCM, aquestes dues espècies han estat controlades permanentment a nivell larvari, mitjançant contínues intervencions contra les larves, que han fet innecessàries les fumigacions indiscriminades de principis dels anys 80, que eren molt visibles, però poc efectives, perilloses per les persones i de persistència molt reduïda. En el període inclòs entre 1992 i 2008 s'han realitzat vora de 131.000 actuacions contra aquests mosquits.

El mosquit tigre

El 2004, el Consell Comarcal del Baix Llobregat detectà a Sant Cugat del Vallès la presència del Mosquit Tigre (*Aedes albopictus*). El risc d'arribada a Espanya d'aquesta espècie invasora a escala planetària era obvi considerant la situació a la resta d'Europa, i de fet des de 2002 el Consell Comarcal liderava la seva recerca a Espanya en l'àmbit científic. El país més afectat a Europa a l'actualitat és Itàlia, amb el 75% del territori afectat i unes despeses en control de mosquits properes als 15 milions d'euros anuals. Altres països amb poblacions permanents del mosquit són Israel, Holanda, Grècia, França, Sèrbia, Montenegro, Eslovènia, Hongria, Croàcia i Bèlgica.

En absència de malalties tropicals a Europa, aquesta espècie no representa en principi risc sanitari autòcton, si bé cal tenir en compte que el 2007 els *Aedes albopictus* italians van ser capaços de propiciar un petit brot epidèmic del virus de Chikungunya a partir d'un viatger infectat. En el nostre entorn, l'aspecte més nociu és la pèrdua de qualitat de vida dels ciutadans a causa de la seva agressivitat, activitat diürna, picada molesta i la seva proximitat quotidiana a les persones.

A partir del 2004, aquesta espècie es va dispersar ràpidament, apareixent al Baix Llobregat el 2005. Actualment està implantada a tots els municipis que controla el Servei de Control de Mosquits, i probablement també a tots els altres municipis del Baix Llobregat.

El mosquit tigre és molt nociu per la qualitat de vida perquè és una espècie agressiva i diürna, propera als ciutadans: la problemàtica és molt diferent dels mosquits tradicionals, ja que el seu hàbitat larvari són els petits recipients, la majoria dels quals estan a l'àmbit domèstic. Una part d'aquests mosquits es cria en aigües públiques -sobretot embornals de carrer- i el Servei s'ocupa d'aquests punts amb aplicacions insecticides; però a l'àmbit domèstic, són els ciutadans els qui han d'eliminar el mosquit, retirant o verificant els recipients. Donada la novetat del problema, tanmateix, molts no en coneixen encara la causa i per aquest motiu, les campanyes de control inclouen també accions de publicitat i conscienciació ciutadana.

PER A MÉS INFORMACIÓ:

www.elbaixllobregat.net/mosquits
www.mosquitigre.cat